

המחלקה לספרות עם ישראל ע"ש יוסף ונחום ברמן

מעודכן 5/7/17

ראש המחלקה:

פרופסור מן המניין:

פרופסור חבר:

מרצה בכיר:

מרצה:

מורים:

פרופ' אמריטוס:

כתובת אתר האינטרנט של

המחלקה:

כתובת הפייסבוק:

כתובת הבלוג:

ד"ר רויטל רפאל-ויוונטה

צבי מרק

מירון איזקסון, תמר וולף-מונזון, נתי כהן, רומן כצמן, דב-בער קוטלרמן,

רלה קושלבסקי, שמואל רפאל

רחל אלבק-גדרון, קלאודיה רוזנצוויג-קופפר, רויטל רפאל-ויוונטה, משה

שושן, אבי שמידמן

ניב גולדברג, דב הכהן, איתמר דרורי, ורד טוהר, לילך נתנאל

אילאיל באום, ניבי גומל, סוזי גרוס, נינה פינטו-אבקסיס, ורד קופל

יואב אלשטיין, הלל ברזל, יפה ברלוביץ, בנימין בר-תקוה, יהודית דישון,

הלל ויס, אפרים חזן, טובה כהן, צבי לוז, אבידב ליפסקר יהודה פרידלנדר

<http://hebrew-literature.biu.ac.il>

<https://www.facebook.com/Hebrew.Literature.biu>

<http://www.tapuz.co.il/blog/userblog.asp?foldername=deplit>

Hebrew-literature.dept@biu.ac.il

טל. 03-5318235; 03-5318621 פקס: 03-7384170

א' – ה' 9.30 – 13.00

כתובת דואר אלקטרוני:

טלפון:

שעות קבלת קהל:

המחלקה לספרות עם ישראל (ספרות עברית וספרויות בלשונות היהודים) מבקשת לחשוף את תלמידיה לעושר הרוחני והתרבותי של היצירה העברית לדורותיה, למן הספרות העברית הקדומה, ועד לספרות העברית העכשווית. תוכנית הלימודים מדגישה את הרצף ההיסטורי של הספרות העברית ואת הדיאלוג הטקסטואלי המתקיים בין התקופות השונות. במסגרת הלימודים לתואר הראשון מתוודע הסטודנט לתחומי-מחקר שונים ולתקופות שונות: לספרות העברית החדשה והעכשווית, לספרות ההשכלה והחסידות, לסוגות השונות של ספרות ימי הביניים והפינט הארץ ישראלי הקדום, וכן לספרות המדרש והאגדה. הסטודנט מתוודע לשיטות מחקר מגוונות, בהן שיטת התימאטולוגיה שפותחה במחלקה, החוקרת את הפרוזה העברית לדורותיה בפרספקטיבה של רצף. במחלקה פועלים שני מרכזים בתחום לשונות היהודים – היידיש והלאדינו. מרכזים אלה מעניקים לתלמיד הכשרה לשונית בשפות אלה, שמאפשרת קריאת טקסטים ספרותיים ומדעיים, ובסיס לכתיבה מחקרית בתארים מתקדמים, בחקר הספרות והתרבות של היידיש והלאדינו.

במהלך לימודי התואר הראשון מכיר הסטודנט באופן מעמיק תיאוריות בסיסיות בחקר הספרות, ז'אנרים, יוצרים ויצירות קנוניות ולא קנוניות, וכן דגמים ותהליכים בספרות העברית לדורותיה. הספרות העברית נלמדת מתוך הקשרים היסטוריים ותרבותיים, מתוך זיקתה לשתי אחיותיה היידיש והלאדינו.

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ז

תחומי ההתמחות

1. ספרות עברית חדשה (ספרות המאות ה-20 וה-21).
2. ספרות ההשכלה והתחייה וספרות החסידות הקלאסית והעכשווית.
3. השירה, הפיוט והסיפורת בימי הביניים.
4. הספרות העברית הקדומה – מדרש ואגדה.
5. פולקלור וסיפור העם היהודי לתקופותיו (תמאטולוגיה).
6. ספרויות עם ישראל בלשונות היהודים:
  - א. ספרות היידיש הקדומה והחדשה – מרכז לימודים.
  - ב. ספרות ולשון לאדינו – מרכז לימודים.
7. התמחות בין-מחלקתית בלימודי חסידות (בשיתוף המחלקות לתולדות ישראל ולמחשבת ישראל) – בתארים שני ושלישי.
8. התמחות בין-מחלקתית בלימודי המדרש והאגדה (בשיתוף המחלקה לתלמוד) – בתואר שני ללא תיזה.

תנאי קבלה למועמדים חדשים ולסטודנטים ותיקים:

תעודת בגרות ומבחן פסיכומטרי*.

* מועמדים בעלי ממוצע בגרות של 9.5 ומעלה פטורים מבחינת הכניסה הפסיכומטרית, ראה פרק תנאי קבלה עמ' 1.

מבנה הלימודים

הלימודים במחלקה מתקיימים במסלולים הבאים:

מסלול מורחב (46 ש"ש) מאפשר התמחות מעמיקה ונרחבת בספרות עם ישראל, ללא מקצוע נוסף.

מסלול דו-ראשי (27 ש"ש) מיועד לסטודנטים המעוניינים ללמוד שני מקצועות ראשיים.

מסלול דו-ראשי מובנה (25 ש"ש) מבוסס על שיתוף פעולה וקשרי-זיקה בין המחלקה לספרות עם ישראל למחלקות אחרות. המחלקות המשיקות הן: תנ"ך, תלמוד, תולדות ישראל, לשון עברית, אומנות יהודית, ספרות משוה, צרפתית, ערבית, לימודים קלאסיים, ב"א רב תחומי במדעי הרוח.

* על כל הסטודנטים חלה דרישת ההשתתפות בקולוקוויום המחלקתי ובאירועי המחלקה.

** על כל הסטודנטים חלות כל דרישות האוניברסיטה על פי התקנון.

פירוט חובות הלימודים להשלמת התואר:

א. **קורסי חובה:** יסודות השירה (13/600); מבוא לספרות ימי-הביניים (13/602); הדרכה ביבליוגרפית (13/605); מבוא לתולדות הספרות העברית החדשה (13/606); מבוא לפואטיקה – להבין סיפור (13/609); מבוא לחקר הספרות היהודית המודרנית (13/523). תלמידי המרכז ליידיש מחוייבים ללמוד את הקורסים מבוא לספרות ותרבות יידיש ישנה (13/896) ומבוא לספרות ותרבות יידיש מודרנית (13/903) במקום הקורסים מבוא

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ז

- לספרות ימי הביניים (13/602), הדרכה ביבליוגרפית (13/605) ומבוא לתולדות הספרות העברית החדשה (13/606).
- ב. **תנאי קדם לסמינריון:** (1) קורס בהדרכה ביבליוגרפית; (2) קורס בחירה אחד לפחות בתחום המחקרי עליו נכתב הסמינריון; (3) תלמידי המרכז לידיש מחוייבים בקריאה והבנה של טקסים ביידיש.
- ג. **קיימים שלושה מדורי התמחות:** מדור א' וב' הם המדורים המרכזיים, וביניהם ניתנת אפשרות בחירה. מדור ג' מצומצם בהיקפו בהשוואה למדורים א' וב'. ראו לעיל את רשימת תחומי ההתמחות.
- ד. במסגרת מדור התמחות ג', מעודדת המחלקה ללמוד קורס מתוך אחד המרכזים ללשונות היהודים (יידיש או לאדינו).
- ה. **אירועי המחלקה:** חובה להשתתף באירועי המחלקה בכל שנה בהיקף של לפחות 50% מכלל האירועים. הסטודנט יחוייב לחתום על גבי טופס נוכחות בפני נציג המחלקה. יש להירשם לקוד 13/524/01.

תואר ראשון

דרישות לסטודנטים:

מסלול מורחב – 46 ש"ש

http://hebrew-literature.biu.ac.il/files/hebrew-literature/shared/mrkt_sprvt_tshkh.pdf

מסלול זה מיועד לשוחרי ספרות, המבקשים לרכוש השכלה רחבה ושלמה בתחום. למסלול יתקבלו תלמידים בעלי ממוצע של 85 בתעודת הבגרות, או תלמידי שנה ב' בספרות עם ישראל, שממוצע ציוניהם בשנה א' הוא 80 לפחות.

*לפני הכנת מערכת השעות והרישום מומלץ להגיע ליעוץ מוקדם במחלקה, כדי לקבל הסבר על תחומי ההתמחות השונים, ולהבין את שיוכם של הקורסים למדורי ההתמחות השונים. באמצעות הייעוץ האישי ימנע הסטודנט מטעויות בבחירת הקורסים, שעלולות לעכב את סיום התואר.

פירוט הדרישות:

10 ש"ש	מבואות (קורסי חובה): יסודות השירה (13/600), מבוא לספרות ימיה"ב (13/602), הדרכה ביבליוגרפית (13/605), תחנות בספרות עברית חדשה (13/606) להבין סיפור (13/609), מבוא לחקר הספרות היהודית המודרנית (13/523).
10 ש"ש	5 קורסי בחירה במדור התמחות א'
8 ש"ש	4 קורסי בחירה במדור התמחות ב'
2 ש"ש	1 קורס בחירה במדור התמחות ג'
6 ש"ש	3 סמינריונים (2 ממדור התמחות א' ו- 1 ממדור התמחות ב')

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ז

10 ש"ש	לימודי השלמה ממחלקות אחרות (אמנות יהודית, פילוסופיה יהודית או כללית, לשון עברית, תולדות ישראל, ספרות משווה)
	קורסים ללא ניקוד במחלקה ללשון עברית, ניתנים אחת לשנתיים (חובה):
	תורת הניקוד
	תחביר העברית החדשה

פירוט דרישות המרכז לידיש:

10 ש"ש	מבאות (קורסי חובה) : מבוא לספרות יידיש לפני ההשכלה, מבוא לספרות יידיש מודרנית, צורת השירה (13/600), מבוא לפואטיקה – להבין סיפור (13/609), מבוא לחקר הספרות היהודית המודרנית (13/523)
2 ש"ש	1 קורס על אחד או שלושת הקלסיקונים של ספרות יידיש
8 ש"ש	4 קורסי בחירה בידיש
6 ש"ש	3 סמינריונים
10 ש"ש	5 קורסי בחירה ממדורים אחרים במחלקה לספרות עם ישראל
10 ש"ש	לימודי השלמה ממחלקות אחרות: אמנות יהודית, פילוסופיה יהודית או כללית, לשון עברית, תולדות ישראל, ספרות משווה
	קורסים ללא ניקוד (במקום תורת הניקוד ותחביר העברית החדשה במחלקה ללשון): (חובה)
	לימוד שפת יידיש ברמה של מתחילים
	לימוד שפת יידיש ברמה של מתקדמים

לפירוט הדרישות במרכז ללאדינו נא ליצור קשר עם מזכירות המרכז.

פירוט הדרישות למסלול דו-ראשי – 27 ש"ש

http://hebrew-literature.biu.ac.il/files/hebrew-literature/shared/mrkt_sprvt_tshkh.pdf

מסלול זה מאפשר התמחות במחלקה לספרות עם ישראל ללא זיקה למחלקות אחרות. המסלול מיועד לסטודנטים המעוניינים ללמוד שני מקצועות ראשיים.

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ז

* לפני הכנת מערכת השעות והרישום מומלץ להגיע לייעוץ מוקדם במחלקה, כדי לקבל הסבר על תחומי ההתמחות השונים, ולהבין את שיוכם של הקורסים למדורי ההתמחות השונים. באמצעות הייעוץ האישי ימנע הסטודנט מטעויות בבחירת הקורסים, שעלולות לעכב את סיום התואר.

10 ש"ש	מבאות (קורסי חובה): יסודות השירה (13/600), מבוא לספרות ימיה"ב (13/602), הדרכה ביבליוגרפית (13/605), תחנות בספרות עברית חדשה (13/606), להבין סיפור (13/609), מבוא לחקר הספרות היהודית המודרנית (13/523).
7 ש"ש	3½ קורסי בחירה במדור התמחות א'
4 ש"ש	2 קורסי בחירה במדור התמחות ב'
2 ש"ש	1 קורס בחירה במדור התמחות ג'
4 ש"ש	2 סמינריונים (1 ממדור התמחות א' ו-1 ממדור התמחות ב')
	קורסים ללא ניקוד במחלקה ללשון עברית, ניתנים אחת לשנתיים (חובה):
	תורת הניקוד
	ותחביר העברית החדשה (סמסטריאלי)

פירוט דרישות המרכז לידיש:

10 ש"ש	מבאות (קורסי חובה): מבוא לספרות יידיש לפני ההשכלה, מבוא לספרות יידיש מודרנית, צורת השירה (13/600), מבוא לפואטיקה – להבין סיפור (13/609), מבוא לחקר הספרות היהודית המודרנית (13/523).
8 ש"ש	4 קורסי בחירה ביידיש במאה ה-20
5 ש"ש	2½ קורסי בחירה בספרות עם ישראל
4 ש"ש	2 סמינריונים
	קורסים ללא ניקוד (במקום תורת הניקוד ותחביר העברית החדשה במחלקה ללשון) (חובה):
	לימוד שפת יידיש ברמה של מתחילים
	לימוד שפת יידיש ברמה של מתקדמים

לפירוט הדרישות במרכז ללאדינו נא ליצור קשר עם מזכירות המרכז.

פירוט הדרישות למסלול דו-ראשי מובנה – 25 ש"ש

http://hebrew-literature.biu.ac.il/files/hebrew-literature/shared/mrkt_sprvt_tshkh.pdf

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ז

מסלול זה מבוסס על זיקה בין שתי מחלקות קרובות, ועל הכרה הדדית בקורסים. להלן פירוט המחלקות בהן ניתן ללמוד דו-ראשי מובנה בצרוף עם המחלקה לספרות עם ישראל: תנ"ך, תלמוד, תולדות ישראל, לשון, אומנות יהודית, ספרות משוה, צרפתית, לימודים קלאסיים, ב.א. רב תחומי במדעי הרוח.

* לפני הכנת מערכת השעות והרישום מומלץ להגיע לייעוץ מוקדם במחלקה, כדי לקבל הסבר על תחומי ההתמחות השונים, ולהבין את שיוכם של הקורסים למדורי ההתמחות השונים. באמצעות הייעוץ האישי ימנע הסטודנט מטעויות בבחירת הקורסים, שעלולות לעכב את סיום התואר.

10 ש"ש	מבאות (קורסי חובה): יסודות השירה (13/600), מבוא לספרות ימיה"ב (13/602), הדרכה ביבליוגרפית (13/605), תחנות בספרות עברית חדשה (13/606) להבין סיפור (13/609), מבוא לחקר הספרות היהודית המודרנית (13/523).
7 ש"ש	3½ קורסי בחירה במדור התמחות א'
4 ש"ש	2 קורסי בחירה במדור התמחות ב'
4 ש"ש	2 סמינריונים (1 ממדור התמחות א' ו-1 ממדור התמחות ב')
	קורסים ללא ניקוד במחלקה ללשון, ניתנים אחת לשנתיים (חובה):
	תורת הניקוד
	ותחביר העברית החדשה (סמסטריאלי)

פירוט דרישות המרכז ליידיש:

10 ש"ש	מבאות (קורסי חובה): מבוא לספרות יידיש לפני ההשכלה, מבוא לספרות יידיש מודרנית, צורת השירה (13/600), מבוא לפואטיקה - להבין סיפור (13/609), מבוא לחקר הספרות היהודית המודרנית (13/523).
8 ש"ש	4 קורסים בפרוזה ביידיש
3 ש"ש	1½ קורסי בחירה
4 ש"ש	2 סמינריונים
	קורסים ללא ניקוד (במקום תורת הניקוד ותחביר העברית החדשה במחלקה ללשון) (חובה):
	לימוד שפת יידיש ברמה של מתחילים
	לימוד שפת יידיש ברמה של מתקדמים

לפירוט הדרישות במרכז ללאדינו נא ליצור קשר עם מזכירות המרכז.

פירוט הדרישות למקצוע ראשי – 30 ש"ש

מתייחס לסטודנטים שהחלו לימודיהם במקצוע ראשי בשנת תשע"ו ומטה. החל משנה"ל תשע"ז ואילך, אין מקצוע ראשי בבר אילן.

http://hebrew-literature.biu.ac.il/files/hebrew-literature/shared/mrkt_sprvt_tshkh.pdf

10 ש"ש	מבואות (קורסי חובה): יסודות השירה (13/600), מבוא לספרות ימיה"ב (13/602), הדרכה ביבליוגרפית (13/605), תחנות בספרות עברית חדשה (13/606), להבין סיפור (13/609), מבוא לחקר הספרות היהודית המודרנית (13/523).
8 ש"ש	4 קורסי בחירה במדור התמחות א'
6 ש"ש	3 קורסי בחירה מדור התמחות ב'
2 ש"ש	1 קורס בחירה במדור התמחות ג'
4 ש"ש	2 סמינריונים (1 ממדור התמחות א' ו-1 ממדור התמחות ב')
	קורסים ללא ניקוד במחלקה ללשון, ניתנים אחת לשנתיים (חובה):
	תורת הניקוד
	ותחביר העברית החדשה (סמסטריאלי)

פירוט דרישות המרכז ליידיש:

10 ש"ש	מבואות (קורסי חובה): מבוא לספרות יידיש לפני ההשכלה, מבוא לספרות יידיש מודרנית, צורות השירה (13/600), להבין סיפור: יסודות תורת הפרוזה (13/609), חקר הספרות העברית החדשה: תיאוריה וביקורת (13/523).
8 ש"ש	4 קורסים ביידיש
8 ש"ש	4 קורסי בחירה בספרות עם ישראל
4 ש"ש	2 סמינריונים
	קורסים ללא ניקוד (במקום תורת הניקוד ותחביר העברית החדשה הניתנים במחלקה ללשון) (חובה):
	לימוד שפת יידיש ברמת מתחילים
	לימוד שפת יידיש ברמת מתקדמים

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ז

לפני הכנת מערכת השעות והרישום מומלץ להגיע **לייעוץ מוקדם במחלקה**, כדי לקבל הסבר על תחומי ההתמחות השונים, ולהבין את שיוכם של הקורסים למדורי ההתמחות השונים. באמצעות הייעוץ האישי ימנע הסטודנט מטעויות בבחירת הקורסים, שעלולות לעכב את סיום התואר.

מקצוע משני - 16 נק'

מתייחס לסטודנטים שהחלו לימודיהם במקצוע משני בשנת תשע"ו ומטה. החל משנה"ל תשע"ז ואילך, אין מקצוע משני בבר אילן.

http://hebrew-literature.biu.ac.il/files/hebrew-literature/shared/mrkt_sprvt_tshkh.pdf

8 ש"ש	מבואות (קורסי חובה): יסודות השירה (13/600), מבוא לספרות ימיה"ב (13/602), הדרכה ביבליוגרפית (13/605), תחנות בספרות עברית חדשה (13/606) להבין סיפור (13/609).
4 ש"ש	2 קורסי בחירה במדור התמחות א'
2 ש"ש	1 קורס בחירה במדור התמחות ב'
2 ש"ש	1 סמינריון
	קורסים ללא ניקוד במחלקה ללשון, ניתנים אחת לשנתיים (חובה):
	תורת הניקוד
	תחביר העברית החדשה (סמטריאלי)

פירוט דרישות המרכז ליידיש:

8 ש"ש	מבואות (קורסי חובה) מבוא לספרות יידיש לפני ההשכלה, מבוא לספרות יידיש מודרנית, יסודות השירה (13/600), מבוא לספרות ימיה"ב (13/602), הדרכה ביבליוגרפית (13/605), תחנות בספרות עברית חדשה (13/606), להבין סיפור (13/609).
6 ש"ש	3 קורסי בחירה
2 ש"ש	1 סמינריון
	קורסים ללא ניקוד (חובה):
	לימוד שפה ברמה של מתחילים
	לימוד שפה ברמה של מתקדמים

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ז

לפני הכנת מערכת השעות והרישום **מומלץ להגיע למחלקה לייעוץ מוקדם**, כדי לקבל הסבר על תחומי ההתמחות השונים, ולהבין את שיוכם של הקורסים למדורי ההתמחות השונים. באמצעות הייעוץ האישי ימנע הסטודנט מטעויות בבחירת הקורסים, שעלולות לעכב את סיום התואר.

תואר שני

מבוא

הלימודים לקראת התואר השני במחלקה לספרות עם ישראל מתקיימים בשני מסלולים:

מסלול א' בעל אופי מחקרי - הכולל ביצוע עבודת מחקר והגשת עבודת מחקר - 14 ש"ש.
מסלול ב' ללא עבודת גמר - 18 ש"ש.

פירוט חובות הלימודים להשלמת התואר:

1. סטודנטים במסלול א', חייבים להירשם לקוד 13/762/0 – עבודת תיזה
2. אירועי המחלקה: כל הסטודנטים במסלול א' וב' חייבים להשתתף באירועי המחלקה בכל שנה בהיקף של לפחות 50% מכלל האירועים. הסטודנט יחוייב לחתום על גבי טופס נוכחות בפני נציג המחלקה. יש להירשם לקוד 13/524/01.

מסלול א' – 14 ש"ש

http://hebrew-literature.biu.ac.il/files/hebrew-literature/shared/mrkt_sprvt_tshkh.pdf

2 ש"ש	קורס בתיאוריה ואסתטיקה לתארים מתקדמים - חובה
2 ש"ש	קורס הדרכה בכתיבת עבודה, ניתן לסירוגין אחת לשנתיים (13/839) - חובה
4 ש"ש	2 קורסים במדור ההתמחות
4 ש"ש	2 סמינריונים במדור ההתמחות
2 ש"ש	1 קורס ממדור אחר
	הגשת עבודת מחקר
	בחירת סיום בעל-פה שתתבסס על התיזה, ומבחר פריטים ביבליוגרפיים

פירוט דרישות המרכז לידיש:

הערה:

1. הלימוד לתואר שני מחייב שליטה מלאה בידיש.
2. על פי כללי המדור ובהיתר הוועדה לתואר שני, תיכתב התיזה בלשון יידיש או עברית עם תקציר באנגלית. פרק הסיכום והמסקנות - ייכתבו בידיש או בעברית.

2 ש"ש	קורס בתיאוריה ואסתטיקה לתארים מתקדמים - חובה
-------	--

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ז

2 ש"ש	קורס הדרכה בכתיבת עבודה, ניתן לסירוגין אחת לשנתיים (13/839) – חובה
4 ש"ש	2 קורסים במדור ההתמחות
2 ש"ש	2 סמינריונים בספרות יידיש
2 ש"ש	1 קורס ממדור אחר
	הגשת עבודת מחקר
	בחנית סיום בעל-פה שתתבסס על התיזה, ומבחר פריטים ביבליוגרפיים

לפירוט הדרישות במרכז לאדינו נא ליצור קשר עם מזכירות המרכז.

מסלול ב'- 18 ש"ש

http://hebrew-literature.biu.ac.il/files/hebrew-literature/shared/mrkt_sprvt_tshkh.pdf

2 ש"ש	קורס בתיאוריה ואסתטיקה לתארים מתקדמים - חובה
10 ש"ש	5 קורסים לפי בחירה משלושה תחומי התמחות
6 ש"ש	3 סמינריונים מתחומי התמחות שונים

פירוט הדרישות במרכז ליידיש:

הערה: הלימוד לתואר שני מחייב שליטה מלאה ביידיש.

2 ש"ש	קורס בתיאוריה ואסתטיקה לתארים מתקדמים - חובה
2 ש"ש	יצירות מפתח בספרות יידיש ישנה- חובה
8 ש"ש	4 קורסים לפי בחירה
4 ש"ש	2 סמינריונים בספרות יידיש
2 ש"ש	1 סמינריון לפי בחירה בספרות עם ישראל

תכנית לימודים לתואר שני בספרות לאדינו: לפרטים יש לפנות למרכז לאדינו.

תוכניות בין-מחלקתיות :

1. תוכנית בין מחלקתית בחסידות, במסלול א'.

לפרטים: ד"ר ענת אדרת, טל. 03-5318630, מייל: hasidismchair@gmail.com

2. התמחות בין-מחלקתית בלימודי המדרש והאגדה (בשיתוף המחלקה לתלמוד) – בתואר שני ללא תיזה:

<http://hebrew-literature.biu.ac.il/node/1278>

תואר שלישי

המחלקה לספרות עם ישראל מאפשרת מחקר לקראת התואר השלישי בכל תחומי חקר הספרות העברית לתקופותיה. כמו כן, מאפשרת המחלקה מחקר במרכזים לספרויות בלשונות היהודים: בספרות יידיש ולאדינו. המחלקה גם נותנת אפשרות לביצוע מחקרים ביצירה הספרותית בערבית יהודית.

תחומי המחקר המרכזיים במחלקה:

http://hebrew-literature.biu.ac.il/files/hebrew-literature/shared/mrkt_sprvt_tshkh.pdf

ספרות עברית חדשה

בתחום זה עוסקים תלמידי המחקר בכתיבת דוקטורט על סוגיות תיאורטיות והיסטוריות, וסוגיות בתחום הפואטיקה בשירה ובפרוזה של הספרות העברית החדשה, מתקופת ההשכלה ועד ימינו. ההכשרה של התלמיד מתמקדת בסוגיות פואטיות בתחום המודרניזם העברי באירופה ובארץ-ישראל, ובמגמות מרכזיות בספרות העברית המודרנית במחצית השנייה של המאה ה-20, ובספרות הפוסט-מודרנית בספרות העברית. תלמידי המחקר במסלול זה מתמחים בגישות עדכניות בתיאוריה של הספרות הכללית: פואטיקה תיאורית, תורת השיח וגישות מודרניות ופוסט-מודרניות בקריאת הטקסט הספרותי ועיוני, מחקר בין-תחומי ועוד.

ספרות ההשכלה

בתחום זה תילמד ותחקר הספרות העברית שנכתבה באירופה בתקופת ההשכלה – מסוף המאה ה-18 ועד סוף המאה ה-19. ספרות ההשכלה היוותה שופר לאידאולוגיה החברתית-תרבותית המהפכנית של תנועת ההשכלה, וכותביה יצרו גם מהפך בלשון העברית ושינוי מרכזי בסוגות הספרותיות שהושפעו מן הספרות האירופאית בת הזמן. מתוך כך, יילמדו היצירות הספרותיות בנות הזמן כמבוססות על הפגישה שבין יסודות תרבותיים-חברתיים בני הזמן (חילוניות, תיקון החברה היהודית, תנועות אירופאיות מהפכניות) ובין חדשנות פואטית-ספרותית, שעשתה את ספרות ההשכלה לבסיסה של הספרות העברית בת ימינו על סוגותיה השונות – השירה לסוגיה, הסאטירה, הסיפור הקצר והרומן החברתי וההיסטורי.

הספרות החסידית

תחום זה עוסק בספרות החסידית במאות ה-18 וה-19, ופורש את התפתחות היצירה החסידית לתקופותיה ולסוגותיה השונות. הספרות החסידית נלמדת כבעלת איכויות פואטיות ייחודיות ומשלבת לימוד ומחקר רב-תחומי הכולל היבטים רעיוניים והגותיים בסיפורת החסידית. הדגשת הערכים הפואטיים והאסתטיים נעשית באמצעות שיח ביקורתי עדכני בצד מחקר קלאסי טקסטואלי וספרותי. במסלול זה ניתנת האפשרות לחקור את הרנסנס החסידי המתרחש בימינו ואת יצירות הספרות החסידיות שנכתבו במאה ה-20 ובראשית המאה ה-21 הן במסגרת החברה החסידית המסורתית והן במסגרת 'העידן החדש' (ניואיג') והתנועות הניאו-חסידיים בנות זמננו. הקתדרה לחסידות על שם שניידרמן והקתדרה לחקר החסידות ע"ש ר' לוי יצחק מברדיטשב תומכות במחקרים הנעשים בתחום זה במסגרת המחלקה.

השירה, הפיוט והסיפורת בימי הביניים

תחום זה כולל את חקר השירה והפיוט למרכזיהם ולתקופותיהן: הפיוט הארצישראלי הקדום, הפיוט הקדום במזרח, שירת ספרד - קודש וחול, השירה העברית באיטליה ובאשכנז, השירה והפיוט בפרובאנס והשירה העברית בצפון אפריקה ובארצות האסלאם. עוד כולל המסלול את חקר הסיפורת העברית בימי הביניים לסוגיה וכן המקאמה ובנות סוגה, הספרות ההיסטוריוגרפית, ספרות המשלים העברית וכיו"ב.

ספרות האגדה והמדרש

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ז

בתחום זה עוסקים תלמידי המחקר בעיון ספרותי במדרש ובאגדות חז"ל לסוגיה: מעשי חכמים, הסיפור הדרשני, המשל והסיפור העממי.

תמאטולוגיה

תחום החוצה את היצירה היהודית לדורותיה וללשוניתה, ועוקב אחר סיפורים בהופעותיהם בספרות המקרא, המדרש ואגדת חז"ל, הסיפור העברי בימי הביניים במזרח ובאשכנז, הסיפור בחסידות ובהשכלה, והספרות העברית החדשה. כמו כן, מציע תחום זה, כלים לטיפול בסיפורים עממיים ממסורת ההיגוד של עדות ישראל השונות.

ספרויות בלשונות היהודים (יידיש ולאדינו)

שני המרכזים הפועלים במסגרת המחלקה – המרכז ללימודי יידיש ע"ש רנה קוסטה והמרכז לחקר הלאדינו ע"ש נעימה ויהושע סלטי – מאפשרים מחקר בספרויות ובתרבויות יידיש ולאדינו.

המרכז ללימודי יידיש:

מאפשר כתיבת דוקטורט בתחומים הבאים: מונוגרפיות על יוצרים מודרניים בספרות יידיש בשלהי המאה הי"ט ותחילת המאה העשרים; הקלסיקונים בספרות יידיש; מחקר ביצירה הספרותית הכתובה ביידיש קמאית במאות השש-עשרה ואילך; עיתונות יידיש במרכזי החיים היהודיים באירופה, בארצות הברית ובארצות דרום אמריקה; תיאטרון; פולקלור; שירה; קולנוע.

המרכז ללימודי לאדינו:

מאפשר כתיבת מחקרים בין תחומיים בספרות לאדינו ולשונה לתקופותיה ולפזורותיה, מחקר הספרות מן מסורת שבעל-פה והספרות הכתובה לזרמיה ולסוגיה. תלמידי המרכז פעילים בפרויקטים מחקריים המותאמים אישית לרקע הלימודי הקודם שלהם ולתחומי התעניינותם, וזאת כדי לאפשר שילוב רב-תחומי בחקר הלאדינו, ספרותה ותרבותה. מלגות לימוד ייחודיות עומדות לרשותם של המתעניינים.

פירוט הדרישות לתואר השלישי

http://hebrew-literature.biu.ac.il/files/hebrew-literature/shared/mrkt_sprvt_tshkh.pdf

פירוט חובות הלימודים להשלמת התואר:

1. חובה להירשם לקוד 13/999/01 – עבודת דוקטורט
2. אירועי המחלקה: כל הסטודנטים בתואר השלישי חייבים להשתתף באירועי המחלקה בכל שנה בהיקף של לפחות 50% מכלל האירועים. הסטודנט יחוייב לחתום על גבי טופס נוכחות בפני נציג המחלקה. יש להירשם לקוד 13/524/01.

10 ש"ש	5 קורסים שנתיים*
2 ש"ש	קורס הדרכה למתודות מחקר ולכתיבה אקדמית [תלמידי המרכז ללאדינו מחויבים בסדנה בלאדינו] - חובה

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ז

הערות:

1. * הקורסים ייקבעו בתאום עם המנחה.
  2. הגשת עבודת מחקר.
  3. הסטודנט חייב למלא את דרישות האוניברסיטה (לימודי יסוד, אנגלית ושפה זרה שנייה) עפ"י התקנון לתלמידי תואר שלישי.
  4. השתתפות בקולוקוויום מחלקתי ובאירועי המחלקה כפי שצויין לעיל – חובה.
- סעיפים אלה תקפים גם לגבי תלמידי המרכזים ללימודי יידיש ולאדינו.**
- בנוסף, קיימת תוכנית בין-מחלקתית בחסידות (הכוללת את המחלקות: ספרות עם ישראל, תולדות ישראל ומחשבת ישראל).**